

Якщо ти стійко зносиш глум нещирих,
Що, павши духом, шлють тобі докір,
Якщо у собі певен між зневіри,
Та з сумнівів урок береш таки.

Якщо в чеканні ти не знаєш втоми,
Не ходиш пішаком в облудній грі,
Цноту не ставиш на показ нікому,
На душу не береш зневиди гріх.

Якщо ти не живеш у сніннях і не
Стаєш безплідних дум своїх рабом,
А як Біду чи Успіх раптом стрінеш,
Не схилишся під їх важким горбом

І стерпиш, як слова твої покривить
Негідник. Як з усіх натужних жил
Відроджуєш свій світ, коли у прірву
Летить усе, чим ти боровся й жив.

Як зможеш все віддати без остатку,
Без жалю все поставити на стіл, —
Програвшись ж, почати бій спочатку,
В мовчанні гордім втрату цю знести.

Як змусиш свої Серце, Нерви, Жили
Служить тобі, хоч силу відбере
Життя в бою важким, й дарує крила
Лиш владний поклик Долі: "Уперед!"

Як будеш за свого усюди: чи то
З народом простим ти, чи з королем.
Якщо в твоїй душі не зна зродити
Ні ворог, ані друг образи щем...

Хай час біжить! Невтомний біг хвилини
Ущерть наповнить смыслом ти зумій!
Тоді я зможу мовить: ти – Людина,
Твоя – Земля і все, що є на ній.

Переклад В. Стуса

Редьярд Кіплінг

Якщо...
[If]

Коли ти в змозі почуватись гордо
Посеред звинувачень без вини
І віриш в себе і в свої нові рекорди,
Хоч не здолали сумнівів вони;
Якщо чекаєш і не стомлений чеканням
І незборимий для можливої брехні
Чи ненависного чужого споглядання
Всіх переваг своїх у мудрості й красі...

Якщо ти в змозі мріяти, та в міру,
Якщо ти думаєш, та думка – не мета,
Якщо Тріумф чи Горе не згубили твою віру
Й минають легко й однаково все життя;
Якщо ти в змозі слухать правду щиру,
Яку сказав колись, — спотвореною вщент,
Чи витягнути руйнівну сокиру
Із витворів своїх в тяжкий для них момент,

Якщо всі наші ти збереш набутки
Й поставиш ставкою колись у казино

І все програєш, і почнеш з нуля прибутки,
Та мовчки й тихо, мов тобі це – все одно,
Якщо ти загартуєш душу й тіло,
Щоби нести свій хрест і без страждань
І встати, коли впав, коли несила,
Але Господнє Слово каже: "Встань!"

Якщо Громаду поведеш і гідності не втратиш,
А серед Королів ти не забудеш про народ,
Коли ні ворогам, ні друзям тебе буде не зламати,
І твоє слово важитиме щось;
Якщо заповниш невблаганну ти хвилину
Секундами, що цінні для життя,
Земля буде твоя і все на ній безцінне,
А ти – Людина, сину мій, моє дитя!

Переклад з англійської: Володимир Васишин

Редьярд Кіплінг

Якщо...

[If]

Коли ти можеш бачити зруйноване діло цілого свого життя,
І без слів взятися будувати його наново,
Або за одним ударом — стратити виграні сотні партій
Без жодного порушення і без одного зітхання...
Коли ти можеш бути коханцем, не шаліючи з любови,
Коли ти можеш бути сильним, не перестаючи бути ніжним...
Коли ти можеш любити всіх приятелів як братів,
Аж так, щоб ніхто з них не був всім для тебе,

Коли ти вмієш розважати, спостерігати й пізнавати,
Не стаючи ніколи скептиком, або руїнником,
Мріяти, та не даючи твоїй мрії стати твоїм паном...
Коли ти потрапиш бути суворим, не впадаючи ніколи в лютъ,
Коли ти вмієш бути відважним, а ніколи безрозсудним,
Коли ти вмієш бути добрим, коли ти вмієш бути мудрим,
Не будучи моралізатором, ні педантом,
Якщо ти вмієш зберегти свою відвагу
І не стратити голови, коли всі інші довкола тратять її,
— Тоді князі, боги, щастя і перемога, стануть на віки твоїми вірними
рабами,
Тоді ти станеш людиною...

Переклад з англійської: Дмитро Донцов

Якщо спокійний ти перед юрбою,
Де зведено на тебе поговор,
Зневірений, залишився собою,
І зрозумів тягар чужих зневір;
Якщо навчився ти терпляче ждати,
Поміж брехні самому чесним бути,
Не прибирався у святецькі шати
І люттю не відплачував за лютъ;

Якщо ти мріям не віддався на ласку,
Якщо ти владар пристрастям своїм,
Якщо приймаєш Успіх та Поразку
І знаєш, що ціна та сама їм;
Якщо слова твої, немов приманку,
Негідник перед дурнем вихваля,
І знищено твій труд весь доостанку, –
А ти зумієш все почать з нуля;

Як все, твоїми створене руками,
Зробити зможеш ставкою у грі,
Програти і знову працювати роками,
Не згадуючи програші старі;
Якщо ти змусиш Серце, Нерви, Жили,
Служить тобі, як їх уже й нема,
І вистоїш, коли бракує сили
І залишилась Воля лиш сама;

Як ти шляхетний між простого люду,
Як ти простий і серед королів,
Якщо на тебе не зведуть облуди
Ні ворог твій, ні друг твій поготів;
Якщо, забувши біль, поразки, втому,
Свій шанс єдиний зможеш віднайти, –
Твій, сину, світ і все, що є у ньому,
Та більш того – тоді Людина ти!

* * *

Переклад з англійської: Максим Стріха

Якщо...

Якщо не втратиш глузд, як всі без міри
Втрачають свій, і бруд на тебе ллють,
Повіриш в себе попри недовіру
І стримаєш на недовіру люті;
Не втомишся від вічного чекання
Не збрешеш, як про тебе брешуть всі,
Не маючи ненависті бажання
Знай міру красномовству і красі;

Як мрії не панують над тобою
І думку не поставиш за мету,
Якщо готовий нарівно й без бою
Сприйняти Перемогу і Біду;
Як стерпиш ти коли з твоєї правди
Дурисвіт робить пастку простакам,
В руїнах вздриш усе, що збудував ти,
І зможеш знов життя збудити там;

Якщо збереш до купи власні статки
І їх на кін поставиш без жалю,
Програєш, і, почавши все спочатку,
Промовчиш ти про втрату цю свою;
Якщо примусиш серце, нерви й жили
Тобі служити ще й тоді, коли
В тобі усе згниє — додасть лиш сили
Бажання, що кричатиме: "Живи!"

Як зможеш з людом розмовляти гоже,
І з Королем не втрапиш простоти,
Якщо завадити тобі не зможе
Ні друг ні ворог досягти мети;
Якщо хвилину, що біжить невпинно
Ти сповниш змістом, ось тоді радій,
Земля в твоє перейде володіння
Й людиною ти станеш, сину мій.

Переклад Тараса Малковича

ОРИГІНАЛ:

IF...

If you can keep your head when all about you
Are losing theirs and blaming it on you;
If you can trust yourself when all men doubt you,
But make allowance for their doubting too:
If you can wait and not be tired by waiting,
Or, being lied about, don't deal in lies,
Or being hated don't give way to hating,
And yet don't look too good, nor talk too wise;
If you can dream – and not make dreams your master;
If you can think – and not make thoughts your aim,
If you can meet with Triumph and Disaster
And treat those two impostors just the same:
If you can bear to hear the truth you've spoken
Twisted by knaves to make a trap for fools,
Or watch the things you gave your life to, broken,
And stoop and build 'em up with worn-out tools;
If you can make one heap of all your winnings
And risk it on one turn of pitch-and-toss,
And lose, and start again at your beginnings,
And never breathe a word about your loss:
If you can force your heart and nerve and sinew
To serve your turn long after they are gone,
And so hold on when there is nothing in you
Except the Will which says to them: "Hold on!"
If you can talk with crowds and keep your virtue,
Or walk with Kings – nor lose the common touch,
If neither foes nor loving friends can hurt you,
If all men count with you, but none too much:
If you can fill the unforgiving minute
With sixty seconds' worth of distance run,
Yours is the Earth and everything that's in it,
And – which is more – you'll be a Man, my son!